

INNEBOENDE. Reza har bott hos Annika och Björn i byn Egypten, Härryda i cirka ett år.

Annika Brage

Ålder: 50 år, född i Göteborg.
Yrke: Verksamhetsledare.
Bor: Villa i Hällingsjö.
Familj: Björn Henberg, 55, och barnen Fredrik, 29, och Max 19 år.
Fritid: Driver webbdesignfirma.
Drömmer om: Fred på jorden.
Talang: Jäkla bra kock.

Reza Haidari

Ålder: 16 år, född i Afghanistan.
Yrke: Studerande.
Bor: Villa i Hällingsjö.
Familj: Mamma Amina, syster Masoumeh, 19, lillebror Ghassem, 14 år.
Fritid: Datorer, studier, fotboll, ishockey, EU-mopeden.
Drömmer om: Bli pilot. Att träffa sin mamma och syskonen.
Talang: Kan mer svenska än han visar.

Björn Henberg

Ålder: 55 år, född i Göteborg.
Yrke: Ombudsman på SKTF.
Bor: Villa i Hällingsjö.
Familj: Annika Brage, 50, och barnen Karl-Johan, 27, Anna, 25, Joakim, 20 år.
Fritid: Pysslar och bygger hemma.
Drömmer om: Gå i pension, få pyssla hemma.
Talang: Mästare i logistik.

Annika & Björn är värdfamilj för en flyktingpojke

”Att ta hand om Reza är det bästa vi gjort”

16-åriga Reza Haidari kommer ner till köket. Barfota, gäspar nyvak, hungrig. Annika Brage skivar kalkonköttbullar på rostad bröd, medan Björn Henberg steker ett par ägg. Bakom den scenen ligger en ruskig historia, som börjar i krigets Afghanistan.

AV HANS P A KARLSSON FOTO PATRIK BERGENSTAV

GILLAR MUSIK. Reza Haidari håller på att lära sig att spela gitarr.

BETYDELSEFULLT SMYCKE. En medaljong som Reza har fått av sin mamma i Afghanistan.

HÅLLER KONTAKT MED VÄNNER. Reza lyckades söka upp sin mamma och syskon på internet.

S kogsvägen slingrar sig längs ett sjösystem innan man når byn som kallas Egypten i Hällingsjö, troligtvis namngiven av skolbarn för länge sedan som tyckte att de hade så lång väg att gå till skolan att de kom ändå från Egypten.

De skulle bara veta hur långt vissa barn kan gå. Dagen var mörk och regnig när Reza Haidari kom hit för första gången, i november 2008. Han undrade var han hade hamnat.

Annika Brage och Björn Henberg har sammanlagt fem vuxna barn på var sitt håll, men inga gemensamma. De träffades i mitten av 1990-talet under ett läger för arbetssökande SKTF-medlemmar, där båda jobbade på den tiden, och de tyckte att de var för gamla för att skaffa fler barn. Huset var ändå fullt med ungar. Men med åren flyttade den ena efter den andra ut. Huset blev tomt.

HÖSTEN 2007 såg de en annons från Härryda kommun som sökte värdfamiljer för fem ensamkommande flyktingbarn. Annonsen återkom under flera månader och i mars 2008 kontaktade Annika kommunen för att fråga vad det handlade om. Då var hon den första som svarade.

– Vi tycker att alla barn har rätt till ett hem med den omsorg som det innebär. Det spelar väl ingen roll var barnen kommer ifrån. De ska inte växa upp på ett gruppboende. Tar man emot barn i en kommun så ska man göra det på ett bra sätt, säger Annika.

Hon och Björn fick gå på flera utbildningar. De blev grundligt utredda under åtta månader, nästan lika lång tid som en graviditet. I slutet av november samma år hämtades Reza

från Malmö och kom hem till familjen Brage-Henberg.

– Vi hade gjort i ordning ett rum med dator. I början skrev vi massa gula lappar som vi satte upp överallt på vad saker heter, ritade figurer och använde både händer och fötter för att kommunicera. Det var spännande att träffa Reza första gången, att plötsligt få en nästan vuxen person i huset. Men han är så artig och väluppfostrad så det var inte svårt, säger Björn Henberg.

I AFGHANISTAN BODDE REZA Haidari med sin mamma, bror och syster i en by strax utanför huvudstaden Kabul. Fadern försvann under talibantiden före 2001, ingen vet vart. Reza har inte gått i skolan, men en granne lärde honom att läsa och skriva på persiska.

– Vi bodde tillsammans med tio, tjugo familjer. Vi odlade potatis och hade några får och kor som vi mjölkade och sedan sålde vi produkterna i Kabul, säger Reza.

Han berättar att det ibland kom resande nomader, rena rövarband från Pakistan eller södra Afghanistan, som krävde att få pengar eller djur från byborna, annars hotades familjerna med döden. I Afghanistan finns ingen polis som kunde skydda byn och en dag när Reza var 13 år hände det värsta.

– Det kom en grupp som sa att vi skulle ge dem våra djur, men vi kunde inte. Om vi gav bort dem så hade vi ingenting kvar själva. Då tog de ett granatgevär och sköt rakt på vårt hus och dödade människor. Alla sprang i väg

åt olika håll mot bergen och skogen, vi fick inte med oss något.

I detta tumult kom Reza ifrån sin mamma och sina syskon. Han visste inte var de fanns eller om de levde. Ensam och ibland med andra ungdomar tog sig Reza under fyra månader till Iran, Turkiet, Grekland, Italien och Frankrike innan han hamnade i Malmö.

– Det tog trettiosex timmar att gå över ett bergspass till Iran. Jag kan inte simma men paddlade ändå i tretton timmar över sundet Bosporen till Istanbul tillsammans med fem vänner. Vi åkte i lastbil och tåg och jobbade oss fram, säger han.

”Alla barn har rätt till ett hem”

I MALMÖ letade han efter en polis, men fick hjälp av en vän att kontakta Migrationsverket. Där lämnade han sin berättelse, men han hade ingenting att styrka sin identitet med, eftersom Migrationsverket inte godkänner den handling han hade med sig.

– Lyckligtvis, om man får säga så, kom Reza via Grekland. Enligt Dublinfördraget så skickar EU:s medlemsländer tillbaka flyktingar till första ankomstlandet, men Sverige skickar inga barn till Grekland. Där tar ingen hand om dem. Den grekiska staten bryr sig inte, barnen utnyttjas och polisen slår dem. Reza har vänner som inte kan ta sig därifrån, säger Annika Brage.

Efter Migrationsverkets bedömning fick Reza till slut uppehållstillstånd och hamnade hos Annika och Björn. Hemma i Hällingsjö började Reza i skolan och lärde sig svenska. På fritiden startade han ett gediget detektiv- VÄND ▶

MEKAR MOPPE. Reza har tagit förarbevis för EU-moped, men inte använt den på ett par veckor. Det kryper fram att den har fått punktering. Björn pumpar och hjälper till.

”Vi ska göra allt vi kan för att Reza ska få återförenas med sin mamma”

FORTS ▶ arbete via internet och olika kontakter för att hitta sin mamma och sina syskon igen. Det blev långa kedjor av förfrågningar genom kompisars kompisars bröders jobbarkompisar och så vidare.

Reza lyckades. Mamma Amina finns i dag i Pakistan. Systemen Masoumeh finns kvar i Afghanistan och är gift. Lillebrodern Ghassem finns i Iran. I somras talade Reza med sin mamma för första gången på 14 månader. Första gången sedan han flydde från sitt hem.

– Eftersom Reza inte kan styrka sin identitet så får han inte förenas med sin mamma i Sverige. Han får inte något främlingspass och kan inte resa till henne. Vill mamman komma till Sverige så får hon söka visum och då måste hon ha ett pass och kunna visa att hon har pengar för sin vistelse i landet. Det finns inte, säger Björn Henberg.

FEM ÅR TAR DET innan Reza kan få svenskt medborgarskap och ett eget pass så han kan resa vart han vill. Under tiden bor han hos sin nya svenska familj, studerar flitigt i skolan och följer med på både fotboll och ishockey i Göteborg. I rummet hänger en handduk med Frölunda Indians. Han tillbringar mycket tid

vid sin dator och chattar med vänner över hela världen på internet.

I garaget står en gul EU-moped som han nyligen tog förarbevis till. Det händer mycket, men Annika och Björn är medvetna om att de bara har Reza till låns.

– Vi är inte hans föräldrar, men vi hoppas att vi får följa med när han får sitt första jobb, när han gifter sig och får sina första barn. Sedan ska vi göra allt vi kan för att Reza ska få återförenas med sin mamma, säger Annika.

TVÅ AV DE FEM BARN som Härryda kommun tog emot har fått åka tillbaka till Irak,

som de kom ifrån. I höstas fattades beslut om att kommunen skulle ta emot ytterligare fem barn i väntan på utredning om eventuellt uppehållstillstånd. Annars är det få kommuner som anmäler intresse för att ta emot barnen och det är svårt att hitta värdfamiljer.

– Många har nog olika fantasier om vad det innebär, men det är egentligen inte så märkvärdigt. De söker inte heller några perfekta familjer. Man får bara vara lyhörd.

– Reza är en vanlig tonåring med vanliga behov och känslor. Jag tycker att detta är det bästa vi har gjort och jag hoppas att fler vågar vara värdfamilj, säger Annika. ■

Ensamkommande flyktingbarn

■ **När ett barn kommer ensamt till Sverige** utses en god man som tillvaratar barnets rättigheter i de frånvarande föräldrarnas ställe. Barnen har rätt till sjukvård och att gå i skola liksom andra barn i Sverige.

Om ett barn beviljas uppehållstillstånd placeras barnet i ett familjehem tills det är 18 år. Om barnet får avslag på sin asylansökan utreds noga vem som tar emot barnet vid ankomsten i hemlandet.

Under de första nio månaderna 2009 sökte drygt 1 500 ensamkommande barn och ungdomar asyl i Sverige. Flertalet kom från Somalia, Afghanistan och Irak.

För mer information, gå in på www.migrationsverket.se/index.jsp?swedish/asyl/barn.jsp.